

Nr 907

Av herr Källstad, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 144, angående riktlinjer för utformning av skolväsendets centrala ledning m. m.

(Lika lydande med motion nr 750 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 144 föreslås sammanförandet av undervisningsväsendet till ett gemensamt verk, kungl. skolöverstyrelsen. Tanken att planering och ledning av undervisningsväsendet bäst främjas genom ett sådant sammanförande av mindre administrativa enheter, varav vissa sorterat under andra departement än ecklesiastikdepartementet, förefaller helt riktig. Mot denna bakgrund talar också starka skäl för att man liksom de sakkunniga, på vars förslag propositionen i allt väsentligt vilar, även bör tänka sig att yrkesutbildningen på jordbrukets och skogsbrukets områden inordnas under det nya gemensamma skolverket. Kungl. Maj:t har stannat för att de sakkunnigas förslag på denna punkt inte nu bör genomföras. Mot detta ställningstagande talar bl. a. den omständigheten att lantushålls-, lantmanna- och skogsutbildningen skulle kunna riskera att komma allvarligt i skymundan i den centrala planering som kommer att ske inom skolöverstyrelsen, om dessa skolformer liksom hittills skulle administreras inom lantbruks- och skogsstyrelserna av befattningshavare som i stor utsträckning är bundna vid andra, väsentliga arbetsuppgifter.

Med hänvisning till ovanstående och med beaktande av att det torde ta någon tid efter det nya verkets etablerande innan samtliga enheter inom detta sammanförts till en och samma lokala enhet föreslår jag att den organisationskommitté som nu tillsättes för att utreda vissa frågor beträffande skolöverstyrelsens arbetsordning även ges i uppdrag att föreslå former och tidpunkt för inordnande i skolöverstyrelsen av yrkesutbildningen på jordbrukets och skogsbrukets områden. Därvid bör gälla som riktpunkt att samordningen sker snarast möjligt, dock senast den 1 juli 1965. Om Kungl. Maj:t skulle finna det erforderligt att förelägga 1964 års riksdag ytterligare förslag i sammanhanget bör detta ske.

När Kungl. Maj:t tagit ställning till de sakkunnigas förslag om överstyrelsens ledning har Kungl. Maj:t starkare än de sakkunniga betonat vikten av att olika avnämars- och intresseområden får en direkt representation i verkets styrelse. Även om det finns en viss risk att allmänna samhällssynpunkter och aktuell föräldraerfarenhet härigenom blir otillräckligt före-

trädd kan man i huvudsak godta den sammansättning Kungl. Maj:t avser att ge verkets styrelse. Med hänsyn till att åtskilligt av den mångförgrenade kontakt med stora delar av näringslivet, som funnits inom överstyrelsen för yrkesutbildning, synes kunna komma att gå förlorad bör dock en breddning av verkstyrelsen ske genom att personliga suppleanter tillföres styrelsen för var och en av de nio lekmanrepresentanterna. Företrädaren för universitets- och högskoleväsendets avnämaringressen bör om han väljes ur förvaltningen ha en ersättare från den övriga del av samhällslivet, som utnyttjar universitets- och högskoleutbildad arbetskraft liksom även det omvända förhållandet under en annan mandatperiod bör kunna komma i fråga. Inom industri och hantverk bör storföretagens erfarenhet liksom de mindre enheternas utbildningssynpunkter på liknande sätt växelvis kunna företrädas. Vårdområdet bör tolkas på det sättet att den husliga utbildningens avnämaringressen på ett liknande sätt företrädes av ordinarie ledamot eller suppleant för denne. Även på arbetstagsidan finnes varierande intressen inom var och en av LO-, TCO- och SACO-sektorerna som genom ett liknande arrangemang bättre kan företrädas. Detsamma gäller primärkommunerna, där lands- och stadskommunernas företrädare har starkt skilda erfarenheter att tillföra verket.

Mot bakgrund av förslaget ovan om inordnandet av yrkesutbildningen för jordbruket och skogsbruket förutsattes att en ordinarie ledamot och en suppleant för dessa avnämaringressen tillföres verkets styrelse från den tidpunkt, då inordnandet sker. Verkets styrelse skulle därigenom komma att bestå av 12 ordinarie ledamöter, vilket utgör en både allsidig och arbetsduglig grupp.

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna att här ovan framförda synpunkter beaktas vid den slutliga utformningen av skolväsendets centrala ledning.

Stockholm den 24 april 1963

Thorvald Källstad